

МИХАИЛ ЛЕРМОНТОВ

ПЛАТНОХОД

Превод от руски: Петър Велчев, 2008

chitanka.info

ПЛАТНОХОД^[0]

*Самотен платноход белее
далеко в морския безкрай...
Защо за чужд край той копнее?
Защо напуска роден край?*

*Зъл вятър и вълни огромни,
трепери мачтата, скрипти...
Уви, той щастие не помни
и не към щастие лети!*

*Под него кротка шир се плиска,
над него златен слънчев зной...
А той, метежен, бури иска
и сякаш в бурите — покой!*

1832

[0] Централният образ на стихотворението трайно е владеел съзнанието на Лермонтов. Той го пресъздава в един от най-известните си акварели, нарисуван в албума на А. П. Шан-Гирей, негов братовчед и близък приятел. (М. Лермонтов. Картины, акварели, рисунки. Составление и каталог Е. А. Ковалевской. Москва, 1980, с.19.) А покъсно го използва като сравнение при характеристиката на главния герой в своя роман „Герой на нашето време“ (М. Ю. Лермонтов. Собрание сочинений в шести томах. Том VI. М.-Л. 1957, с.338.).

Стихотворението не е пейзажно в обичайния смисъл на думата. Трите изображения на морето, с които започва всяка една от трите

строфи, са доста различни, те не рисуват природата като „една, постепенно разгръщаща се картина“, а всъщност се усеща „тенденция да бъдат схванати тези три момента като разни, съпътстващи лирично-коментарните и подчинени на тях, като по-силни в композиционно отношение“. (Б. Эйхенбаум. О поезии. Ленинград, 1969, с.416.)

Към това искам да добавя, че още в първата строфа Лермонтов сякаш **предпоства** ситуацията като заминаване, а не пристигане, тръгване, а не завръщане, т.е. става дума за изгнаничество, за пътуване в неизвестността (това, макар и косвено, се потвърждава от Лермонтовия акварел). Най-общо казано, на фона на едно тревожно-романтично светоусещане, посредством образа на самотния платноход стихотворението внушава идеята за силната, горда, независима личност. Не търсенето на щастие, а търсенето на висш смисъл е неин девиз.

За това стихотворение Иван Бунин, вече като емигрант в Париж, изказва пред Ирина Одоевцева твърде интересни съждения, които си струва да бъдат цитирани: „По-добре не може и да се каже. И как ме поразява този «Платноход». Всеки път поновому, всеки по различен начин. Понякога с вдъхновение, понякога с щастие — до болка. И какъв тържествен, вълшебен финал. Едни от най-изумителните стихове в цялата руска поезия“. (И. Одоевцева. На брегох Сены. Москва, 1989, с.261.)

„Платноход“ е емблематична творба на Лермонтов, многократно пресъздавана на български език през XIX и XX век. Вж.: К. Конаров. За преводите на стихотворението „Белеет парус одинокий“. — Език и литература, 1964, №6 ↑

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.